

در دیدار امیرعبداللهیان با نخست‌وزیر عراق مطرح شد

تأکید بر پرداخت مطالبات بانکی ایران توسط بغداد

حسین امیرعبداللهیان وزیر خارجه جمهوری اسلامی ایران که در پاسخ به دعوت رسمی «فؤاد حسین» همتای عراقی بامداد دیروز (چهارشنبه) به بغداد سفر کرده بود با «محمدشیاع السوداني» نخست‌وزیر عراق دیدار و گفت‌وگو کرد.

امیرعبداللهیان در این دیدار موضوعات مهم دوجانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی را با نخست‌وزیر عراق مورد گفت‌وگو و تبادل نظر قرار داد.

تأکید بر لزوم پرداخت مطالبات بانکی ایران، حفظ و کنترل مرز و ضرورت اعمال حاکمیت کامل عراق در جلوگیری از هرگونه تحرکات تهدیدآمیز علیه ایران، تقویت خطوط مواصلاتی و حمل و نقل برگراری دور بعدی نشست کمیته عالی مشترک و نهایی‌سازی سند جامع همکاری از موضوعات مهم مطرح‌وجه از سوی امیرعبداللهیان در این دیدار بود.

نخست‌وزیر عراق نیز با تقدیر از نقش دائمی ایران در حمایت از عراق، بر آمادگی کشورش برای اجرایی کردن توافقات انجام‌شده در دیدارش از ایران تأکید کرد.

السودانی گفت: عراق همچنان به نقش خود در برقراری آرامش منطقه و کمک به تقویت عنصر گفت‌وگو در تحولات منطقه‌ای ادامه می‌دهد.

امیرعبداللهیان پیش از این با فؤاد حسین، همتای عراقی دیدار و در نشست خبری مشترک با وزیر خارجه عراق حضور یافت و به تشریح مذاکرات انجام‌شده پرداخت. وزیر خارجه در ابتدای این نشست خبری اظهار کرد: ما از این‌که در مرحله جدید تشکیل دولت عراق شاهد تداوم حضور آقای فؤاد حسین به عنوان وزیر خارجه کشور دوست و برادر و همسایه خوب عراق هستیم، بسیار خرسندیم.

وزیر خارجه عراق در دیدار امیرعبداللهیان بر عزم این کشور برای نهایی کردن محاکمه عوامل ترور شهید سلیمانی و ابومهدی المهدیس تأکید کرد و گفت‌که عراق اجازه استفاده از خاکش برای تهدید همسایگان را نمی‌دهد.

رئیس دستگاه دیپلماسی همچنین با عبدالله‌طیف رشید، رئیس‌جمهور عراق دیدار و به گفت‌وگو پرداخته بود. رئیس‌جمهور عراق در دیدار وزیر خارجه روابط ایران و عراق را همه‌جانبه و عمیق خواند و بر توسعه همه‌جانبه روابط تأکید کرد.

امیرعبداللهیان همچنین با رئیس پارلمان، رئیس شورای عالی قضایی و رئیس شورای امنیت ملی عراق دیدار و درخصوص روابط دو کشور و همکاری‌های منطقه‌ای گفت‌وگو کرد.

■ ■ ■

ایران ۱۳ نهاد، ۱۵ فرد اروپایی و ۸ انگلیسی را تحریم کرد

وزارت خارجه سه‌شنبه‌شب با انتشار بیانیه‌ای از اعمال تحریم علیه برخی اشخاص و نهادهای اتحادیه اروپا و رژیم انگلیس خبر داد. در بیانیه وزارت خارجه جمهوری اسلامی ایران آمده است که این وزارتخانه وفق مصوبات مراجع ذیربط و در چارچوب قواعد مرتبط و سازوکارهای تحریمی مربوطه، به عنوان عمل متقابل، اشخاص و نهادهای زیر را در حوزه اتحادیه اروپا و رژیم انگلیس به علت حمایت از تروریسم و گروه‌های تروریستی، تحریم و تشویق به اقدامات تروریستی و خشونت علیه مردم ایران، دخالت در امور داخلی جمهوری اسلامی ایران، ترویج خشونت و ناآرامی در ایران، نشر اکاذیب و ترویج اطلاعات غلط در مورد ایران و نیز مشارکت در تشدید تحریم‌های ظالمانه علیه مردم ایران که به مثابه تروریسم اقتصادی است؛ تحت تحریم قرار می‌دهد. در این بیانیه تصریح شده است: جمهوری اسلامی ایران ضمن محکومیت اقدامات اتحادیه اروپا و رژیم انگلیس در حمایت و تسهیل و نیز خودداری از مقابله با اقدامات مخرب اشخاص و نهادهای مذکور که نقض تعهدات بین‌المللی در حوزه مبارزه با تروریسم است، اعلام می‌دارد که اقدام آنها در اعمال و تشدید تحریم‌های ظالمانه، نقض آشکار اصول بنیادین حقوق بین‌الملل مندرج در منشور ملل متحد است. وزارت خارجه جمهوری اسلامی ایران تصریح کرد: کلیه نهادهای جمهوری اسلامی ایران طبق مصوبات مراجع مربوطه، اقدامات لازم را که شامل ممنوعیت صدور روادید و عدم امکان ورود به قلمرو جمهوری اسلامی ایران، مسدود شدن حساب‌های بانکی در نظام مالی و بانکی و توقیف اموال و دارایی در قلمرو تحت صلاحیت جمهوری اسلامی ایران خواهند بود، جهت اجرای این تحریم‌ها معمول خواهند داشت. این تحریم‌ها در قبال اعمال تحریم جدید اتحادیه اروپا در روز گذشته (دوشنبه) علیه جمهوری اسلامی ایران اعمال شده است.

شورای وزیران امور خارجه اتحادیه اروپا روز گذشته پنجمین بسته تحریمی علیه ایران را در تداوم حمایت از اغتشاشات اخیر تصویب کرد.

در بسته تحریمی جدید، دو نهاد و ۳۲ شخصیت ایرانی، از جمله وزرای فرهنگ و آموزش و پرورش، مقامات اطلاعاتی و نمایندگان مجلس به اتهام آنچه ارتباط با «سرکوب امنیتی معترضان» عنوان شده، تحریم شده‌اند.

رئیس سازمان انرژی اتمی ایران با اعلام این‌که مسئولان آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در تهران هستند، گفت: آنها از سه‌شنبه در حال مذاکره، بازدید و بررسی هستند و ابهاماتی را که با برداشت ناصواب یک بازرس خلق شده بود نیز رفع رجوع شده است. محمد اسلامی دیروز در حاشیه جلسه هیات دولت گفت: مذاکرات برجامی و توافق برجام معامله‌ای بوده که میان کشورهای عضو گروه ۵+۱ و جمهوری اسلامی ایران

رئیس سازمان انرژی اتمی ایران با اعلام این‌که مسئولان آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در تهران هستند، گفت: آنها از سه‌شنبه در حال مذاکره، بازدید و بررسی هستند و ابهاماتی را که با برداشت ناصواب یک بازرس خلق شده بود نیز رفع رجوع شده است. محمد اسلامی دیروز در حاشیه جلسه هیات دولت گفت: مذاکرات برجامی و توافق برجام معامله‌ای بوده که میان کشورهای عضو گروه ۵+۱ و جمهوری اسلامی ایران

برای اعتمادسازی انجام شد. وی افزود: طرف‌های اصلی این معاهده تکالیف‌شان را انجام ندادند. به‌ویژه آمریکایی‌ها هم همکاری نکردند و هم اجازه ندادند دیگران همکاری کنند. رئیس سازمان انرژی اتمی ایران تصریح کرد: این جریان پرفشار سیاسی‌که به دنبال این است تعهدات برجامی را ایران یکطرفه انجام دهد و آنها پایبند به تعهدات‌شان نباشند، موضوع کاملاً غیرقابل قبولی است و ما فشارهای سیاسی، جوسازی،

مصوبه دولت چه اقتضائاتی دارد؟

نورافکن نظارت بر مولدسازی

دولت برای راه‌انداختن چرخ تولید و پروژه‌های اشتغال‌زا دچار کویر نقدپنگی است و از طرف دیگر از اقیانوس املاک راکد و مازاد برخوردار است که می‌تواند اهرم رشد اقتصادی شود. گرچه مولدسازی در لغت به معنای بهره‌ورکردن است اما در اصطلاح اقتصادی هر تاش و اقدامی است که استفاده از یک دارایی را افزایش دهد اعم از این‌که این دارایی راکد و بلااستفاده باشد مانند یک زمین رهاشده یا املاک و مستغلات متروکه یا حتی املاکی که به نحو مطلوب مطابق ارزش اقتصادی روز از آن دارایی استفاده نشود. مولدسازی اموال دولتی و ماموریت کمیته هفت‌نفره برای فروش اموال و دارایی‌های دولت از مواردی بود که اخیرا در فضای عمومی کشور و رسانه‌ها مورد توجه قرار گرفت و هدف اصلی این مصوبه تبدیل دارایی راکد به دارایی مولد است که می‌تواند تولید و شغل را گسترش دهد.

این مصوبه با عنوان مولدسازی دارایی‌های دولت که موج‌های گسترده‌ای از واکنش و اظهارنظر و مخالفت و موافقت با آن ایجاد شد، در جلسه شورای عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا تصویب شد و ۲۱ آبان هم به تأیید رهبر انقلاب رسید و براساس این مصوبه هیات عالی مولدسازی دارایی‌های دولت متشکل از هفت عضو یعنی معاون اول رئیس‌جمهور، وزیر امور اقتصادی و دارایی، وزیر کشور، وزیر راه‌وشهرسازی، رئیس سازمان بودجه‌وبرنامه، یک نماینده از طرف رئیس مجلس و یک نماینده از طرف رئیس قوه قضاییه تشکیل شد و وزارت اقتصاد هم به عنوان دبیرخانه و مجری مصوبات این هیات در نظر گرفته شد.

لغو مصونیت قضایی هیات مولدسازی

این روند مولدسازی وقتی جنجالی شد که مصونیت قضایی آنها پیش آمد؛ در تبصره ماده ۱۴ آیین‌نامه اجرایی آن گفته شد که «اعضای هیأت نسبت به تصمیمات خود در موضوع مصوبه از هرگونه تعقیب و پیگرد قضایی مصون هستند. همچنین مجریان تصمیمات هیأت که در مصوبات مورد خطاب قرار گرفته‌اند یا انجام تصمیمات هیأت در فرآیند شناسایی، تشخیص مازاد، آماده‌سازی و مستندسازی، ارزش‌افزایی، ارزشیابی، فروش و مولدسازی، متوقف بر اقدامات آنهاست، در چارچوب مصوبات هیأت از همین مصونیت برخوردارند.» اما اخیرا دادستان کل کشور گفت که اعضای هیات عالی مولدسازی مصونیت قضایی ندارند.

حجت الاسلام منتظری همچنین در واکنش به حواشی مطرح‌شده درباره مصونیت قضایی اعضای هیات عالی مولدسازی درایی گفت که

مصونیت قضایی به معنای آن چیزی که در اذهان عمومی مطرح‌شده نیست. اعضای هیات عالی مولدسازی دارایی‌ها تنها در تصمیمات کارشناسی که جهت مولدسازی می‌گیرند مصونیت دارند نه در قبال تخلف. هرجایی از این فرآیند مولدسازی مشخص‌شود که فردی تخلفی انجام داده بدون استثنا تحت تعقیب قضایی قرار می‌گیرد.

البته قبلاً هم، معاون اول رئیس‌جمهور به این‌موضوع جنجالی اشاره کرده و گفته بود که مصونیت قضایی در تصمیم‌ها اعمال می‌شود نه در برابر تخلف اعضا.

نکته مهم‌تر چرایی اصل مصونیت‌بخشی است. این امر کاملاً مشخص است که بخش مهمی از این مصونیت برای آن بوده تا دوره‌ای بزرگ اداری و به‌اصطلاح کاغذبازی جدیدی برای امر مولدسازی شکل نگیرد. این یعنی پذیرش این رویکرد که مردم دچار بروکراسی‌های گسترده‌ای هستند که یا سبباری خروج از رکود کاغذبازی هم نیایند یک مولدسازی دیگری هستیم تا به موازات آن با گسترده‌شدن شبکه اطلاعات دیجیتالی و دولت‌الکترونیک یک ساختار قوی در حوزه امنیت و دسترسی شکل بگیرد.

اگرچه پیچ‌وخم سنگین نظارتی هم می‌تواند مانع سرعت‌بخشی برای تحقق این امر شود اما مدیریت مناسب برای تحقق مصوبه مذکور با نظارتی واقعی و مبتنی بر رویکردی حمایتی می‌تواند معادلات را به نفع عامه تغییر دهد و بدون فرآیندهای پیچیده و زمانبر دیوان‌سالاری حاکم بر اداره کشور تدارک اجرای این مصوبه را پیش برد تا هم مسأله

نظارت بر حسن اجرای این مصوبه انجام شود و هم خود مصوبه به‌طور دقیق به سرانجام برسد.

استمرار نظارت بر مولدسازی

بنابراین عدم وجود نظارت یا مصونیت امری ملغی‌شده است و این یعنی برخلاف این مسأله که گفته شده بود نظارت نیست قطعاً چنین نظارتی وجود دارد. حتی رهبر معظم انقلاب با این شرط با پیشنهاد سران سه قوه مبنی بر مولدسازی دارایی‌های دولت موافقت کردند که تمام جوانب کار از بعد نظارتی و انجام اقدامات لازم برای صیانت از حقوق بیت‌المال در نظر گرفته شده و اجرایی شود. از طرفی هم تأکید رهبر معظم انقلاب بر این نکته بود که مولدسازی دارایی‌های دولت باید با دقت ونظارت کامل و کافی انجام‌شود. اما فرامتن بسیار مهم دیگر در این زمینه اهمیت شفاف‌سازی است چراکه به‌طورمثال درحال حاضر گرچه بازرسی‌های مختلفی ازجمله سازمان بازرسی کل کشور، بازرسی دیوان عدالت اداری، بازرسی دیوان محاسبات و ... وجود دارد اما بازهم تخلفات زیادی صورت می‌گیرد بنابراین در این هیات هم مفرهای تخلف‌زا باید مسدود شود.

چالش‌های مولدسازی

اما حالا شاید این پرسش ایجاد‌شود که مهم‌ترین چالش‌های مولدسازی تا‌امروز چه مواردی بوده است که این امر هنوز محقق نشده است؟ گرچه

مسأله آفرینی‌ها را برنمی‌تابیم. اسلامی بیان کرد: موضوعی که وجود دارد، این است که روابط ما با آژانس در چارچوب یادمان برقرار است و مواردی را که بازرس آژانس مطرح کرده بود، مسئولان آژانس که در تهران هستند، بررسی کردند. وی ادامه داد: ما با تعامل، هماهنگی و پیگیری که انجام دهیم همواره از این‌که به تولید ابهام جدیدی در فرآیند همکاری‌های ما با آژانس بینجامد، جلوگیری می‌کنیم.

میزان دارایی غیرمنقول دولت

اما شاید بد نباشد بدانیم دولت چه میزان دارایی غیرمنقول دارد. گرچه مخرج کسر دارایی‌های دولت مشخص نیست اما دولت از دارایی‌های غیرمنقول بسیار زیادی برخوردار است که متأسفانه اشراف بسیار کمی روی آنها دارد و تعداد و ارزش واقعی‌شان را نمی‌داند.

از این رو قبل از هر اقدامی دولت باید برای جمع‌آوری و یکپارچه‌سازی اطلاعات کامل همه دارایی‌های غیرمنقول دستگاه‌های دولتی و تابعه خود تلاش کند.

البته هر سال در قانون بودجه دستگاه‌های دولتی مکلف می‌شوند که دارایی‌های غیرمنقول خود را در سامانه اموال دستگاه‌های اجرایی ثبت کنند اما متأسفانه همکاری ضعیفی از سوی دستگاه‌ها وجود دارد.

درواقع عدم تحقق تکالیف مولدسازی در سال‌های گذشته هم مویذ آن است که اجرای این امر در قوانین دچار چالش‌های فراوان بوده است.

دولت‌ها علاقه‌مند به مولدسازی بودند و در قوانین بودجه ستوانی هم آمده اما به دلیل چالش‌های متعدد این اقدام محقق نشده است؛ دلیل اول این است دستگاه‌ه‌باری ثبت دارایی‌های مازاد همکاری نمی‌کردند و معیاری هم برای مازاد بودن مشخص نبود. نکته دیگر این که فرآیند ارزش‌افزایی دارایی برای جلوگیری از خام‌فروشی، بسیار تخصصی و طولانی بود و نکته سوم هم این است که در قیمت‌گذاری بی‌توجه به سازوکار بازار و عرضه و تقاضا صرفاً برای رفع تکلیف با قیمت غیرواقعی مزایده برگزار می‌شد و حتی امکان تقسیم‌ط و روش‌های نوین مولدسازی هم وجود نداشت. هرچند ریسک تصمیمات مدیران به دلیل واهمه از تعقیب کفبری بالا بود و بنابراین ترجیح عدم واگذاری به بهانه‌های مختلف این امر را پیچیده و طولانی کرد.

سابقه و ایده اصلی تدوین مولدسازی

به‌هرحال مدیران اجرایی و سیاست‌گذاران از این چالش‌ها برای مولدسازی دارایی‌های دولت مطلع بودند و به رهبری هم منتقل شده بود. حتی اولین بار در دیدار ایشان با شورای عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا در تاریخ چهارم آذر ۱۳۹۹ با عتاب و خطاب خاصی موضوع به اعضای شورا منتقل شد و ایشان فرمودند: «باید وزارتخانه‌ها همکاری کنند و اینجاست که قاطعیت حکومتی و اسلامی لازم است. باید به‌طور قاطع تصمیم‌گیری و اقدام شود، شما می‌توانید هیاتی را از طرف این شورا معین کنید که این هیات حجم مشخصی از دارایی‌ها را مشخص کند که باید به فروش برسد. هیات مورد اعتماد خودتان را که عازم و جازم در این معنی باشد، تشکیل بدهید و به این هیات اعتماد کنید تا تصمیم‌گیری کند. البته باید طوری عمل کنید که امنیت سرمایه‌گذاری حفظ شود.»

سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس در گفت‌وگو با «جام‌جم»:

نظارت بر فرآیند مولدسازی، جدی است

وجود داشت این بود که آیا آن بخش خصوصی که این اموال و دارایی‌ها به او واگذار شده، واقعا توانسته تولید را حفظ کند و درآمد‌ها را افزایش دهد و به‌توسعه برسد؟ تجربه گذشته البته در این خصوص در بخشی از موارد ناموفق بود و البته در عین حال تجربه‌های مناسبی هم مثل واگذاری‌هایی که برابر با سیاست‌های اصل ۴۴ صورت گرفته، داشتیم که جزو نمونه‌های خوب بود. طبعیانی با اشاره به انتقادات و بحث‌هایی که درباره نحوه واگذاری‌هایی که در این دوره صورت می‌گیرد، اظهار کرد: همان‌طور که گفتیم اصل بحث قابل قبول است اما دقت در نحوه اجرا و کم و کیف آن می‌تواند حتی اصل کار را تحت‌الشعاع قرار دهد و از این رو باید نسبت به روند اجراء دقت لازم صورت گیرد.

سازوکارهای روشن نظارت

وی افزود: طبق قانون سازوکارهای نظارت روشن است و از این رونمی‌توان عنوان کرد در این حوزه نظارتی صورت نمی‌گیرد بلکه تمام جوانب کار از بعد نظارتی و انجام اقدامات لازم برای صیانت از حقوق بیت‌المال در نظر گرفته شده اما در عین حال می‌توان برای بهینه‌سازی در اجرای این مصوبه به راهکارهای فکر کرد که هم فرآیند واگذاری اموال دولتی برای مولدسازی در مسیر مناسبی قرار گیرد و هم این فرآیند در پیچ و خم مباحث نظارتی گرفتار نشود.

سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس یازدهم خاطرنشان کرد: تردیدی نیست که کسی با اصل واگذاری‌ها مشکلی ندارد اما بهتر است درباره نحوه واگذاری‌ها،

روش قیمت‌گذاری اموال، شناخت متقاضیان و اهلیت‌سنجی آنها و ارزیابی درست و دقیق این موضوع که آیا واقعا براساس یک طرح و ایده‌ای این مولدسازی‌ها انجام می‌شود یا خیر، دقت شود. همچنین باید توجه داشت که آیا این واگذاری‌های باعث بهینه‌سازی در تولید و افزایش سرمایه‌شده یا این‌که با ورود به بحث سوداگرانه و دلال بازی باعث شوند تا اموال دولت از بین برود و به جای این‌که این کار به تولید کشور و ارزش افزوده بینجامد عملاً برای عده‌ای رانت ایجاد کند. طبعاً اگر چنین دقت‌هایی صورت گیرد بحث حمایت نظارت باکیفیت‌بهتری صورت می‌گیرد و فرآیند واگذاری‌ها به نفع کشور و مصلحت جامعه خواهد بود.

وی ادامه داد: بحث اولیه این بود که فرد یا مجموعه‌ای که این

واگذاری‌ها نسبت به آنها صورت گرفته، مبالغ را به

صورت اقساطی بپردازد و همچنین

در یک دوره بحث فروش

سهام هم مطرح بود اما

نکته‌ای که در دوره‌های

گذشته در خصوص

موضوع واگذاری‌ها